

Kersverse Natuurvereniging kent daverende start

Al ruim 170 leden na oprichtingsavond

Op vrijdag 18 april vond in café "de Ruif" in Chaam de oprichtingsvergadering plaats van de Natuurvereniging Mark en Leij. De nieuwe vereniging vindt haar oorsprong in de Natuurwerkgroep Chaam, al vele jaren actief voor het Chaamse buitengebied.

Waarom?

Mede als gevolg van de gemeentelijke herindeling vinden we een grote en actieve natuurvereniging van essentieel belang. Pas dan kun je voldoende gewicht in de schaal leggen om de belangen van natuur en landschap voldoende te verdedigen, en als gesprekspartner mee te blijven tellen.

De opkomst

We waren dan ook enorm nieuwsgierig naar de opkomst van de voorlichtingsavond. Eén lid van de voorbereidingscommissie gaf het treffend weer: "Bij minder dan 30 belangstellenden gaan we gewoon verder als natuurwerkgroep. Tussen de 30 en 50 belangstellenden is leuk. Meer dan 50 is een succes."

Onze stoutste verwachtingen werden overtroffen. De 100 stoelen die

Natuuragenda

Noteer alvast de volgende datums in uw agenda:

zondag 15 juni:

**Heemtuin Rucphen
(tevooren aanmelden)**

zaterdag 28 juni:

Open dag Vijverhof

zondag 24 augustus:

Historische fietstocht

vrijdag 19 september:

Dialezing kerkuilen

Deze eerste uitgave van het verenigingsblad is nog wat dummetjes.

In de toekomst willen wij deze nieuwsbrief vullen met allerlei artikelen die betrekking hebben op de natuur in onze streek. Uw inbreng is daarbij belangrijk!

Hebt u een interessante waarneming gedaan, een aardig verhaal geschreven, of wilt u gewoon uw

gastheer Wim in een euforische bui had klaargezet, bleken lang niet voldoende.

Bijna 40 mensen moesten genoeg nemen met een staanplaats. De grote belangstelling mag dan ook als een compliment gezien worden aan de voorbereidingscommissie. Ook is het een pluim voor de inzet van de voormalige Natuurwerkgroep.

Misschien ook daarom waren er, behalve veel aspirant-leden, vertegenwoordigers van allerlei overheden en instanties; Burgemeester Van Campenhout met de wethouders De Jong en Huijben en commissieleden, N.C.B.-bestuursleden, vertegenwoordigers van natuurbeherende instanties als Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten, het Waterschap, de Wildbeheerseenheid en leden van verwante verenigingen als de BMF, de Herpetologische Studiegroep, de Westbrabantse Vogelwerkgroep, de Vogelwerkgroep Midden Brabant, het IVN, de ABC-milieugroep enzovoort.

De voorlichtingsavond

Johan Schaeerlaeckens opende de avond met informatie over het waarom, de doelstelling en de te verwachten activiteiten van de natuurvereniging. Vervolgens leidde hij het thema in: "Het gevecht om de ruimte". Een thema dat onmiddellijk aansluit bij de doelstelling van de vereniging; het behoud van natuur en landschap. Op grond van onze vele ervaringen in het buitengebied was het niet moeilijk welke instanties en sprekers uit te nodigen. Wij zijn blij dat ze alle vier spontaan op onze uitnodiging zijn ingegaan.

Als Wethouder Ruimtelijk Beheer van Alphen-Chaam beet Lisette de Jong de spits af. Zij had de taak om

de moeilijke materie van de Ruimtelijke Ordening begrijpbaar over te brengen.

Guust van der Steen gaf als vertegenwoordiger van de agrariërs zijn visie op het buitengebied. Ook hij onderstreepte dat de agrariërs willen samenwerken met de natuurvereniging. Waar mogelijk proberen we samen door dezelfde deur te gaan.

Kees van Alphen gaf op heldere wijze toelichting over het nieuwe beleid van Staatsbosbeheer.

Paul van Poppel, directeur van de Brabantse Milieufederatie, maakte als ervaren causeur handig gebruik van de opmerkingen van zijn voorgangers. Zo bleek dat bestrijding van de verdroging voor de Milieufederatie een belangrijk thema is.

Verder wees hij er de natuurwerkgroep fijntjes op dat ook het milieu een belangrijk aspect is in het buitengebied. Een opmerking die wij ter harte zullen nemen.

Gezien de stilte in de zaal slaagden de sprekers er uitstekend in hun soms moeilijke boodschap over te brengen.

Tijd voor muziek

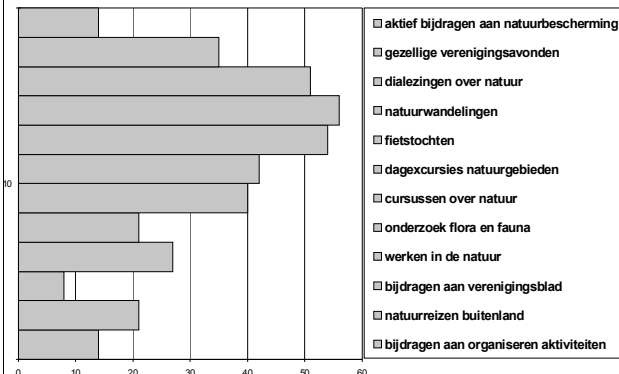
Voor een geboeid gehoor brachten de muzikanten Ton Dekkers en

Frans van Ginneken een tweetal liedjes ten gehore. Unplugged brachten zij het Chaamse Bekenlied en een lied met STER-reclame voor de nieuwe vereniging. Bij deze danken wij het Chaams Cabaret.

Burgemeester Van Campenhout feliciteert de jonge vereniging.

enquete natuurvereniging

Er was ook een officieel oprichtingsmoment. Burgemeester Van Campenhout onthulde het logo van de vereniging. In een korte rede wenste hij de vereniging proficiat. Hij hoopt op een goede samenwerking, maar wees er al op dat we zeker niet in alles onze zin zullen krijgen.

Nu was het aan de belangstellenden om te besluiten of ze, op grond van alles wat ze gehoord hadden, wel of geen lid van de vereniging zouden worden. Voorafgegaan door de bestuurders kreeg de voorbereidingscommissie handenvol werk met de inschrijvingsformulieren. Ook nu nog blijven de inschrijvingen binnenstromen, zodat we slechts een voorlopig overzicht kunnen geven.

Ledental en enquête

Tot op heden heeft de nieuwe vereniging al ruim honderd inschrijvingen ontvangen. Hiervan heeft ongeveer tweederde gekozen voor een gezinslidmaatschap. Tellen we een gezin voor twee personen, dan zijn we de 170 leden al ruim gepasseerd! Blijkbaar dragen veel mensen de natuur en het landschap in onze streek een warm hart toe!

De meeste leden zijn afkomstig uit Chaam. Dan volgen Alphen, Ulvenhout, Galder, Baarle, Strijbeek en Ulicoten. Verder hebben we leden uit Breda, Tilburg, Bavel, Gilze en België.

De bij de inschrijving gevoegde enquête toont aan dat er vooral veel belangstelling is voor fiets- en wandeltochten in de natuur.

Ook dialezingen en natuurcursussen scoren hoog. Wij zullen de interesses van de leden ter harte nemen, en door het organiseren van allerlei activiteiten proberen hieraan zo goed mogelijk te

voldoen.

Een groot aantal leden wil zich ook actief inzetten voor natuurbehoud, ondermeer door de vereniging te vertegenwoordigen bij instanties, deel te nemen aan werkgroepen of door bij te dragen aan het organiseren van activiteiten.

De doelstellingen

De Natuurvereniging Mark en Leij heeft zich het volgende ten doel gesteld:

- *Het beschermen, versterken en uitbreiden van de natuur- en cultuurhistorische waarden van het landschap in en rond het gebied van de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle, in de ruimste betekenis.*
- *Het beschermen en verbeteren van de leefomgeving in dit gebied voor mensen, flora en fauna en het historisch erfgoed.*
- *Het vergroten van de kennis van de natuur- en landschapswaarden in dit gebied en het verbreden van deze waarden en kennis onder een zo breed mogelijke bevolking.*

De vereniging tracht deze doelen ondermeer te bereiken door als partij deel te nemen aan de besluitvorming, door overleg met instanties en betrokkenen, door het organiseren van excursies, lezingen en cursussen, en door onderzoek en publicaties.

Daar waar het overleg uiteindelijk geen oplossing biedt, zullen wij het gevecht aangaan. Een eerlijk en waardig gevecht, met respect voor de belangen van de tegenstander.

Wij zullen hierbij het behoud van de natuur in al haar aspecten vertegenwoordigen.

De toekomst

Inmiddels is uit de leden van de voorbereidingscommissie een bestuur gevormd, dat hard aan het werk is om de vereniging middels statuten en inschrijving bij de Kamer van Koophandel een volledige rechtsbevoegdheid te geven. Verder is er druk gewerkt aan een jaarprogramma met een breed scala aan activiteiten, en aan het verenigingsblad, waarvan de eerste uitgave nu voor u ligt.

Uit de vele reacties blijkt dat de vereniging een groot draagvlak onder de bevolking heeft, en dat

Waarneming

Op vrijdag 16 mei ontdekte Frank Degenaar in "Het Broek" een **grauwe kluwier**. Deze vogelsoort van de rode lijst kent amper 150 broedgevallen in Nederland.

De rode-lijstsoorten doen het toch goed in dit Chaamse bekeengebied van Natuurmonumenten. Zo nam de roodborstapuit in enkele jaren toe van 1 naar 5 koppels.

Deze resultaten zijn vooral te danken aan de herinrichting van het gebied, waarbij de natuurwerkgroep Chaam een belangrijke rol heeft gespeeld.

Mark en Leij komt op voor de natuur

Ook wij wandelen liever gewoon met een verrekijker door het bos. Maar wie kan er werkeloos blijven toezien als natuur en landschap elk seizoen verder achteruitgaan? Leden en bestuur van Mark en Leij zetten zich actief in om daar wat tegen te doen. Een greep uit onze recente activiteiten;

- ◆ In de maand april hebben we de gemeente een verzoek voor een startsubsidie gedaan.
- ◆ We verwachten dat in de tweede helft van juni de statuten passeren bij de notaris. We schrijven dan onmiddellijk in bij de Kamer van Koophandel. Pas dan kunnen we een bankrekeningnummer en een postbusnummer openen. De statuten liggen voor alle leden ter inzage bij de secretaris, John van Raak.
- ◆ We stelden een activiteitencommissie in om alle activiteiten en het verloop ervan in goede banen te leiden.
- ◆ Op verzoek van de Landinrichtingsdienst hebben Johan Schaerlaeckens en Albert Boer op 19 maart indringend met deze dienst over de problematiek van de ruilverkaveling Alphen-Riel gesproken. Op 10 maart brachten we onze bezorgdheid al bij de BMF in.
- ◆ Op 24 maart 1997 had het voorlopig bestuur een onderhoud met de gemeente Alphen-Chaam. Van de gemeente waren aanwezig Wethouder Lisette de Jong-Stabel en Wim Schaffelaars,

hoofd afd. ROB. In de toekomst zullen we, zoals al te doen gebruikelijk, twee keer per jaar met de gemeente vergaderen. Beide partijen hechten veel waarde aan dit structureel overleg. Punten die op deze vergadering aan de orde kwamen waren o.a.:

1. Verdere procedure "Bestemmingsplan buitengebied Alphen-Chaam"
2. Toezicht buitengebied
3. Problematiek boomteelt buitengebied
4. Evaluatie procedure Natuurcamping.
5. Ruilverkaveling Alphen-Riel.
6. Uitwerking Landschapsbeleidsplan.
7. Status "openbare weg" Heistraat.

De notulen van deze vergadering liggen ter inzage bij het secretariaat.

- ◆ Op 26 april was CDA Tweede Kamerlid Gerd Leers op werkbezoek in Alphen-Chaam. Op het eind van de dag had hij een nuttig gesprek met enkele agrarische bestuursleden, recreatie-ondernemers en onze voorzitter. Een goed initiatief van het CDA.
- ◆ Op 16 mei stuurden we een brief aan het College van Burgemeester en Wethouders van Baarle-Nassau om aandacht te vragen voor, en maatregelen te nemen tegen het motorcrossen in uiterst kwetsbare gebiedsdelen in het natuurgebied van het dal van "Het Merkske".
- ◆ Op 18 mei ontvingen we de Westbrabantse Vogelwerkgroep die een terreinbezoek bracht en door ons voorgelicht werd over inrichtingsmaatregelen, resultaten en knelpunten in enkele reservaatgebieden van

Natuurmonumenten in het Chaamse Bekengebied.

- ◆ Op 25 mei hadden we de laatste cursusdag "Natuur in Chaam" via het SKAC. Edgar bedankt. Praktisch alle (ex-)cursisten hebben zich inmiddels als lid van natuurvereniging Mark en Leij opgegeven.
- ◆ Namens Mark en Leij werd Albert Boer door het Brabants Dagblad geïnterviewd over de problematiek in de Ruilverkaveling Alphen. Dit artikel stond op 24 mei in het Brabants Dagblad en op 27 mei in Dagblad de Stem. Ook Hans van Loon heeft zich intensief met het probleem bezig gehouden.
- ◆ We toetsten op het gemeentehuis Alphen/Chaan een vergunning-aanvraag voor een melkrundveehouderij en varkensfokkerij in het kader van de ammoniakemissie.
- ◆ Namens Mark en Leij nam Henk Cornelissen zitting in het project "*Grenslandschap Taxandria, deelgebied de Boswachterijen rondom Chaam*". De doelstelling van dit project is het bevorderen van natuurgericht toerisme en recreatie.
- ◆ We hebben bij Natuurmonumenten aandacht gevraagd voor het uitrasteren van kostbare houtopstanden nabij de Rettestraat, en het onderhoud van de rasters in "Het Broek."
- ◆ We stuurden een bedankbrief aan de sprekers van de oprichtingsavond. Mede dank zij hen was de avond zo'n groot succes.

- ◆ Wim Cornelissen, Frank Cornelissen en Hans Oomen hebben de laatste maanden zo'n 30 kerkuilenkasten in de omgeving opgehangen. Wij hebben ook een dialezing over de kerkuil georganiseerd. Zie de aankondiging elders in dit blad. Mocht iemand nog een geschikte plaats voor een kerkuilenkast weten, dan dit graag doorgeven aan Wim Cornelissen, tel. 0161-492390.

- ◆ Namens natuurvereniging Mark

en Leij vraagt Henk Cornelissen bij de gemeente Alphen-Chaan aandacht voor de historische stuwval in Alphen.

- ◆ Tijdens de bestuursvergadering van 11 juni aanstaande zal het bestuur kennis maken met Edwin van Meel, boswachter bij Staatsbosbeheer, en Hans Hofland, opzichter bij

Mededeling

De notulen van de bestuursvergaderingen, de vergaderingen van het dagelijks bestuur (voorzitter, penningmeester en sekretaris), de statuten en andere gegevens betreffende de natuurvereniging Mark en Leij liggen ter inzage bij de sekretaris. John van Raak
Ravenbos 3, Chaam.

landinrichting Baarle-Nassau

In de Landinrichting Baarle-Nassau werd de nieuwe kaart van het Landinrichtingsplan besproken, een gebied van 9184 ha. Hieronder vallen ondermeer Chaam en het stroomgebied van 't Merkske. Op deze kaart wordt de Ecologisch Hoofdstructuur opgevoerd, die zo'n 1100 ha omvat.

Bij het Plan van Toedeling in het jaar 2002 verwacht de Dienst Landelijk Gebied dat men in Landinrichtingsverband 70 % van de Ecologische Hoofdstructuur zal kunnen realiseren. Een en ander is natuurlijk wel afhankelijk van de grondmobiliteit. Ook werd er uitleg gegeven over Particulier Agrarisch Natuurbeheer.

Namens de Brabantse Milieufederatie behartigt Johan Schaarlaeckens de Natuur- en Milieubelangen.

Inlichtingen en foldermateriaal over de landinrichting zijn bij hem te verkrijgen.

In het reservaatgebied "*De Withagen*", ten zuiden van Ulicoten zijn onlangs 17 ha. reservaatgebied verworven. Ze worden toegeedeeld aan Staatsbosbeheer.

Verder bleven wij (de Landinrichtingscommissie en de Brabantse Milieu Federatie) verschil van mening houden met de beleidsmakers van Natuurmonumenten over een wijziging in de Ecologische Hoofdstructuur voor het Chaams bekengebied.

Na twee gesprekken onder leiding van de inspecteur Landinrichting kwamen de partijen niet tot elkaar.

Jaarprogramma 1997 - 1998

In onderstaand overzicht vindt u het jaarprogramma van de natuurvereniging.

We hebben getracht om een zo gevarieerd mogelijk aanbod aan activiteiten samen te stellen. Zo komen er twee fietstochten, vier dialezingen, een gezellige teeravond en veel wandelingen en excursies.

Momenteel zijn nog niet alle tijdstippen en datums bekend.

Op de volgende bladzijden van deze Nieuwsbrief worden de activiteiten voor de komende vier maanden uitgebreid besproken.

Verder worden er twee natuurcursussen georganiseerd. In het overzicht onder aan deze bladzijde staan de datums voor de cursus "flora en fauna in de streek". De datums voor de cursus "planten determineren" worden in de volgende Nieuwsbrief

maand	activiteit	weekdag	datum	tijd
juni	excursie heemtuin Rucphen	zondag	15-06-97	8.30-12.30 uur
	open dag Vijverhof Chaam	zaterdag	28-06-97	10-17 uur
juli	zomerstop, geen activiteiten			
augustus	historische fietstocht	zondag	24-08-97	10-17 uur
september	dia-avond kerkuielen	vrijdag	19-09-97	20 uur
oktober	wandeling Alphen	--	--	--
november	dia-avond Ethiopië	vrijdag	07-11-97	20 uur
december	dia-avond Brabants Landschap	vrijdag	12-12-97	20 uur
januari	jaarvergadering/teeravond met quiz	vrijdag	09-01-98	20 uur
	werkdag in 't Broek	zaterdag	--	--
februari	excursie Zeeland	--	--	--
maart	dia-avond Afrika	vrijdag	--	20 uur
april	fietstocht Rechte Hei en barbecue	zaterdag	--	10-17 uur
mei	excursie Ardennen	--	--	--

maand	activiteit	weekdag	datum	tijd
februari	natuurcursus theorie-avond	woensdag	11-02-98	20 uur
	natuurcursus theorie-avond	woensdag	18-02-98	20 uur
april	natuurcursus wandeling	zondag	05-04-98	9-12.30 uur
	natuurcursus wandeling	zondag	19-04-98	9-12.30 uur
	natuurcursus wandeling	zaterdag	25-04-98	9-12.30 uur
mei	natuurcursus wandeling	zondag	10-05-98	9-12.30 uur
	natuurcursus wandeling	zondag	17-05-98	9-12.30 uur
	natuurcursus wandeling	zondag	24-05-98	9-12.30 uur

Excursie Heemtuin Rucphen

Op zondagochtend 15 juni bezoeken we de Heemtuin in Rucphen. Deze prachtige tuin is in 1980 aangelegd, en heeft een oppervlakte van zo'n twee hectare.

Er is een grote verscheidenheid aan biotopen gecreeerd, zoals een kalkgrasland, korenakkers, heidegebieden, een vochtig beekdal, houtwallen, een hoogstamboomgaard, een vlinderweitje en verschillende vennen en poelen.

In deze biotopen komen vele honderden plantensoorten voor. Om er enkele te noemen; tongvaren, zandblauwtje, lavendelheide, wilde anjer, kievitbloem, bevertjesgras, orchideesoorten enzovoort.

Verder vinden we er allerlei vogels, vlinders en andere insecten. De groene en bruine kikkers voelen zich in de poelen prima thuis. Deze tuin is niet alleen een paradijs voor planten en dieren, maar vooral ook voor de natuurliefhebber!

Na een uitgebreide rondwandeling door de heemtuin, verzorgd door leden van de Natuurwerkgroep Rucphen, is er een diavoorstelling in het ontvangstgebouw.

Hier zijn koffie, thee en fruitdranken verkrijgbaar, evenals allerlei wilde plantezaden uit de heemtuin.

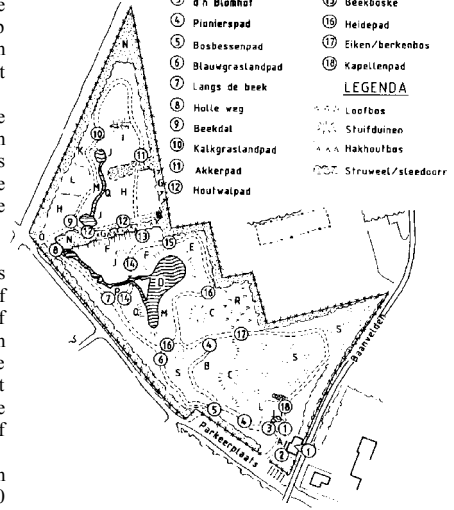
We vertrekken 's ochtends om half negen per auto vanaf het Marktplein in Chaam. De excursie duurt van negen tot twaalf uur. We verwachten rond half een weer terug te zijn. Meerijders betalen een vergoeding van f 2,50 aan de chauffeur.

De entree is voor rekening van de vereniging.

PLATTEGROND

VERKLARING nummers

① Boerderij/informatie	⑬ Rivierpad
② 't muurke	⑭ Graslandpad
③ d'n Blomhof	⑮ Beekboske
④ Pionierspad	⑯ Heidepad
⑤ Bosbessenpad	⑰ Eiken/berkenbos
⑥ Blauwgraslandpad	⑱ Kapellenpad
⑦ Langs de beek	
⑧ Holle weg	
⑨ Beekdal	
⑩ Kalkgraslandpad	
⑪ Akkerpad	
⑫ Houtwalpad	
- LEGENDA**
- Laofbos
 - Stufduinen
 - Hakhoutbos
 - Struweel/steendoor

Als u aan deze excursie wilt deelnemen, verzoeken wij u vriendelijk om dit **vóór vrijdag 13 juni** even telefonisch door te geven aan Johan Schaerlaeckens (tel. 0161-492046) of aan John van Raak (tel. 0161-491803). Beide nummers zijn voorzien van automatische antwoordapparaten. Een briefje in de bus kan natuurlijk ook; Blokkenweide 18 of Ravenbos 3 in Chaam. Aanmelding is nodig om voldoende rondleiders te kunnen reserveren.

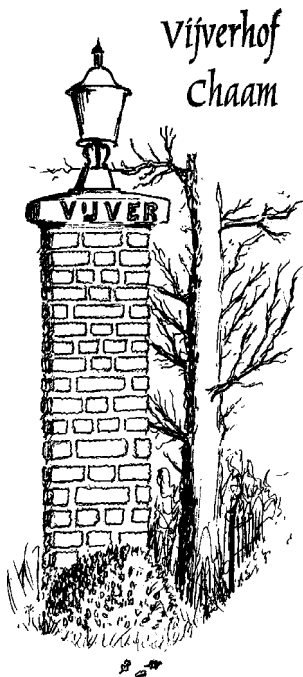

Open dag Vijverhof Chaam

Voor tuinliefhebbers!

Op zaterdag 28 juni is de tuin van huize "Vijverhof" aan de Bredaseweg 52 te Chaam opgesteld voor de donateurs van de Nederlandse tuinenstichting en de leden van de Natuurvereniging Mark en Leij. De tuin is geopend van 10 tot 17 uur. U bent te gast bij Gonne en Theo Doorman.

Toen wij in 1976 het meer dan 100 jaar oude huis, omringd door grote beuken en eiken zagen, waren wij er meteen verrukt van. Uitgaande van de structuur van de bomen begonnen wij pas in 1979 naar eigen ontwerp en zelf met de aanleg van de eerste borders. Wij zijn dan ook in alle valkuilen getrapt die er voor de enthousiaste amateur op de loer liggen, zoals het te veel tegelijk willen en toch planten blijven proberen die het hier niet goed willen doen. Ook de vele schaduw van de hoge bomen leverde de nodige problemen op.

In 1980 werd door de provincie langs de voorzijde een fietspad aangelegd en werd de 75 meter lange tuinmuur gebouwd. De vijver voor het huis, waaraan het huis haar naam ontleent, werd gedempt, waardoor de betekenis van de naamgeving verviel.

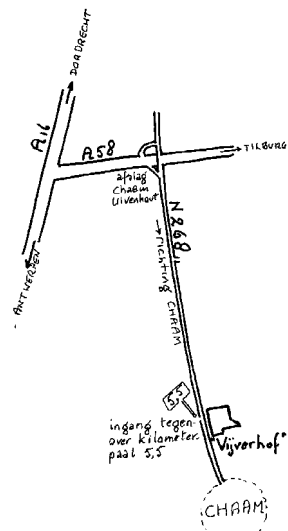

In het voorjaar van 1995 werd in het weiland dat achter het huis aan de tuin werd toegevoegd een paddepoel gegraven, zodat er nu weer sprake is van een vijver. De tuin is ongeveer 1 ha. groot.

Door onze reizen naar Engeland

zijn wij onder invloed gekomen van de Engelse landschapstuin en trachten wij met de aanleg rekening te houden met het omliggende landschap. Aan de Oostkant wordt het terrein begrensd door de Laag Heiveldse Beek. De laatste tijd zijn wij ons meer gaan concentreren op bladvormen en groenblijvers om het hele jaar door plezier van de tuin te hebben. En zo blijven wij bezig met deze "never ending story".

Gonne en Theo Doorman

Dialezing kerkuilen

Vrijdagavond 19 september verzorgt de heer Gerard van der Kaa uit Oisterwijk voor onze vereniging een dialezing over de kerkuil.

De kerkuil spreekt al eeuwen tot de verbeelding. Door zijn geheimzinnige nachtelijke levenswijze, zijn geruisloze vlucht en de doordringende baltskreten zijn er tal van spookverhalen over deze uil in omloop. Men noemt hem wel oranjeuil, lijkuil, torenuil en kransuil. Ze broeden op rustige,

donkere plaatsen in boerderijen, kerken en schuren.

Ze jagen 's nachts op muizen, waarbij ze enkel op het gehoor hun prooi vangen. Een familie kerkuilen vangt zo'n tweehonderd muizen per week.

Vroeger konden de boeren dit wel waarderen, en verschaften ze de kerkuil nestgelegenheid. In Friesland vind je nog de "ûleborden" in de nokken van boerderijen.

Het gaat ook met de kerkuil niet zo goed. Vooral in de strenge winter van 1963 is het aantal broedparen dramatisch afgenomen; van 3000 tot enkele tientallen. Sindsdien heeft de populatie zich nog

Historische Fietstocht

"In het voorleden ligt het heden, in het nu wat worden zal"

Bilderlijk

Op zondag 24 augustus organiseert de Natuurvereniging een fietstocht door de streek. Deze tocht staat in het teken van de geschiedenis van het landschap. Een beter begrip van de cultuurhistorie van de streek draagt bij aan onze kennis van het huidige landschap. In Nederland is vrijwel nergens meer een plekje te vinden dat niet door mensenhand is gevormd. Echte ongerepte natuur is in heel Europa vrijwel verdwenen. Zo zijn onze prachtige beekdalen vroeger kunstmatig verlengd door vergraving, om gebieden te ontwateren. Vroeger was de ontwatering veel meer diffuus, en bestond een beek-loop uit een vele meters breed, nat broekbos. De huidige, diep in de bodem ingesneden beken zijn later ontstaan. Ook heide is geen natuurlijke biotoop, maar ontstaan door het rooien van bossen en begrazing door schapen.

De fietstocht is ongeveer 50 kilometer lang, en voert u langs oude gehuchten, landgoederen, beken en rivieren, monumenten uit de prehistorie, oude wegen en

historische gebouwen.

We vertrekken om tien uur vanaf het Marktplein in Chaam. Via Sniijders en de landgoederen Valkenberg, Hondsdonk en Luchtenburg fietsen we richting Galder. Dan zuidelijk langs de Mark naar Meersel en Meerle. Via Ulicoten binnendoor naar Baarle. Over Loveren en Tommel naar Nijhoven. Dan richting Alphen langs Boshoven en Kwaalburg, en

vanuit Alphen terug naar Chaam.

Onderweg stoppen we regelmatig om iets over de landschapsgeschiedenis te vertellen. Daarnaast genieten we uiteraard ook van de natuur. Lunchpauze in Meerle. Aankomst in Chaam rond vijf uur. Een fiets met versnellingen is aan te raden, want op enkele plaatsen voert de tocht over onverharde wegen.

Cursus: flora en fauna in de streek

Elke natuurliefhebber weet hoe fascinerend de natuur kan zijn. Een eenvoudige boswandeling krijgt meer diepgang en beleving als een zingende vogel een gekraagde roodstaart wordt, een "klamper" blijkt een wespendifie te zijn, de vlinder wordt een oranjetipje, een kikker is een gewone pad, onkruid bestaat niet langer maar worden interessante plantensoorten, libellen worden beekjuffers of keizerslibellen, een beek blijkt meer te zijn dan een afvoerkanaal van overtollig water.

Dit is in het kort wat de cursus beoogt te bieden: een basiskennis verwerven die, met wat persoonlijke verdieping, kan uitgroeien tot een levendige belangstelling en een passie voor de levende natuur in eigen omgeving.

Omdat vogels tot de verbeelding spreken en snel in het oog springen, zal vooral aandacht worden geschonken aan het herkennen en determineren van vogels en hun zang. Verder kijken we naar de gevarieerde flora die de omgeving van Chaam nog rijk is.

We besteden eveneens aandacht aan de amfibieënpoelen en hun omgeving. Uit onderzoek blijkt dat ze snel bevolkt worden, zodat ook amfibieën, vlinders en libellen onder de loop genomen zullen worden.

Ook facetten als biotoopvernietiging en biotoopbescherming, landschapsbehoud, het toepassen van nieuwe natuurtechnieken, het Natuurbeleidsplan en andere zaken komen aan de orde.

Bijkomend voordeel is dat men de eigen streek beter leert kennen. De kennis zal vooral tijdens een \pm 2½ uur durende wandeling op afwisselend de zater- en zondagmorgen opgedaan worden. Elke wandeling wordt onder het genot van een kopje koffie nabesproken.

De cursus start in 1998 met twee theorie-avonden op woensdag 11 en 18 februari in "de Ruij". In april en mei zijn er zes wandelingen gepland op 5, 19 en 25 april en op 10, 17 en 24 mei. Samenkomst om negen uur op het Marktplein in Chaam.

De deelname voor de leden is gratis. Cursusleiders zijn Henk Laarhoven, Frank Degenaar, Wim Cornelissen, Johan Schaerlaeckens en Theo Schutte.

Nadere informatie over deelname aan deze cursus in de volgende

Cursus: planten determineren

In mei / juni 1998 wordt een cursus planten kennis gegeven.

De cursus heeft tot doel u te leren een aantal veel voorkomende plantensoorten in de directe omgeving van Alphen-Chaam te herkennen. Al deze planten krijgt u te zien en de belangrijkste herkenningskenmerken zullen daarbij worden genoemd.

Ook zult u leren omgaan met een eenvoudige flora waarmee u uiteindelijk zelfstandig soorten op naam kunt brengen. Naast theorie komt vooral de praktijk aan bod middels wandelingen in de omgeving. Verder zal ook enige aandacht besteed worden aan de botanische betekenis van het buitengebied.

De cursus zal gegeven worden op vijf doordeweekse avonden, waarschijnlijk de dinsdagavond. Een excursie naar Zuid-Limburg dient ter afsluiting.

De deelname voor de leden is gratis. Cursusleiders zijn Aart van Putten, Frank Degenaar en Theo Schutte.

Het Chaams Bekenlied

*Sinds de mensen herinneren
En dat is lang gelee
Stroomden beken door ons brabant
Ze voerden water mee
In dat boerenland lag verscholen in het groen
Ons lieflijke Chaam
zo was het toen*

*Langs de beken en hei
Hoorde je zoemen van een bij
De spreekw de merel hielden in het hout
Want ons moeder natuur is geen namaak maar is puur.
In het dorp waar ik echt van houd.*

*Zeker zes beken kabbelden wat bochtig door ons Chaam
Ze stonden droog en liepen over
Maar het water liep langzaam
Wel vervelend voor ons high tech boerenbedrijf
Dus dat gingen we mee grof geweld te lijf*

*Draineren, verbreden en mooi recht langs akkerland
Efficiëntie onder dwang van hogerhand
Iedereen die deed mee en we waren pas tevrede
Toen alles droog stond en geen plas meer op het land*

*Op dit slagveld van verbetering en schijnbare welvaart
Ging het ons voor de wind geen klein beestje werd gespaard
Afwalwater ongezuiverd het was wel niet zo sjiek
En de natuur die werd langzaam strontziek.*

*O god wat hebben we gedaan
Veel mooie plantjes naar de maan
Witte rapunzel eenbes maar dat is niet al
Ik zeg geen zwart ik zeg geen wit
Maar ik weet wel hoe het zit
Als het maar geld opbrengt
Dan stikt dat ons geen bal*

*Groengemeente met Chaam en als motto
het milieu
Alphen Baarle Nieuw Ginneken die zijn de rotzooi beu
Mestverwerking en overschot ze sloten een verbond
Afgesproken in geen enkele beek meer stront.*

*Langs de beken de hei
Moet weer het zoemen van een bij
De vogelnesten terug in heggehout
Want ons moeder natuur is geen namaak maar is puur
In het dorp waar ik echt van houd*

Tekst: Toon Dekkers

Afscheid en welkom

In de maand mei 1997 droeg Arie Rouwhof, boswachter van Staatsbosbeheer, zijn functie over aan Edwin van Meel.

Arie was van september 1991 werkzaam in onze streek. De samenwerking tussen hem en de toenmalige Natuurwerkgroep Chaam verliep vlekkeloos. Hij zal het district Salland nabij Markelo onder zijn hoede nemen.

Namens "Mark en Leij" hebben we Arie een klein Chaams 'hartverwarmend' aandenken gegeven.

Arie was symbool voor het nieuwe beleid van Staatsbosbeheer. Vooral de roofvogels droeg hij een warm hart toe. Hij wist praktisch elk nest van havik, sperwer of buizerd te zitten. Alleen al door zijn toedoen heeft hij de roofvogelstand in onze streek een geweldige injectie gegeven.

Dit is slechts een voorbeeld van zijn vele activiteiten. Zo heeft hij pal voor zijn vertrek nog plannen op tafel gelegd om vier poelen in de Withagen te graven en drie in de boswachterij Chaam.

Overigens hebben we er alle vertrouwen in dat we met Edwin op praktisch dezelfde voet verder kunnen gaan. In een wat verder verleden was Edwin hier al boswachter, en de samenwerking was toen perfect. Edwin heeft uitgesproken dat hij veel waarde hecht aan een goede samenwerking met onze vereniging. Arie, veel succes aan jou en je gezin in Markelo en Edwin: Weer welkom in onze streek.

adressticker

in deze Nieuwsbrief:

Daverende start Natuurvereniging	1
Natuuragenda	1
Waarneming klauwier	3
Mark en Leij komt op voor de natuur	4
Mededeling	5
Landinrichting Baarle-Nassau	5
Jaarprogramma 1997-1998	6
Excursie Heemtuin Rucphen	7
Open dag Vijverhof Chaam	8
Dialezing kerkuilen	9
Historische fietstocht	9
Cursus: flora en fauna in de streek	10
Cursus: planten determineren	10
Het Chaams Bekenlied	11
Afscheid en welkom	11
Gegevens vereniging Mark en Leij	12

NATUURVERENIGING MARK EN LEIJ

De natuurvereniging streeft de volgende doelstellingen na:

- Het beschermen, versterken en uitbreiden van de natuur- en cultuurhistorische waarden van het landschap in en rond het gebied van de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle, in de ruimste betekenis.
- Het beschermen en verbeteren van de leefomgeving in dit gebied voor mensen, flora en fauna en het historisch erfgoed.
- Het vergroten van de kennis van de natuur- en landschapswaarden in dit gebied en het verbreiden van deze waarden en kennis onder een zo breed mogelijke bevolking.

individueel lidmaatschap: f 25,- per jaar.

gezinslidmaatschap: f 35,- per jaar.

Aanmelding telefonisch of schriftelijk bij het secretariaat.

voorzitter: Johan Schaerlaeckens, Chaam

secretaris: John van Raak, Chaam

penningmeester: Jacques Mathijssen, Galder

secretariaat: Ravenbos 3, 4861 EG, Chaam

COLOFON

De "Mark & Leij Nieuwsbrief" is het verenigingsblad van de natuurvereniging Mark en Leij, en verschijnt 4 maal per jaar. Overname van artikelen is toegestaan, mits met bronvermelding en toezending van een copie aan het secretariaat van de vereniging.

oplage: 150 exemplaren

redactie: Johan Schaerlaeckens, John van Raak

layout: John van Raak

reproductie: Copy-Net Breda B.V.